

Finansrapport

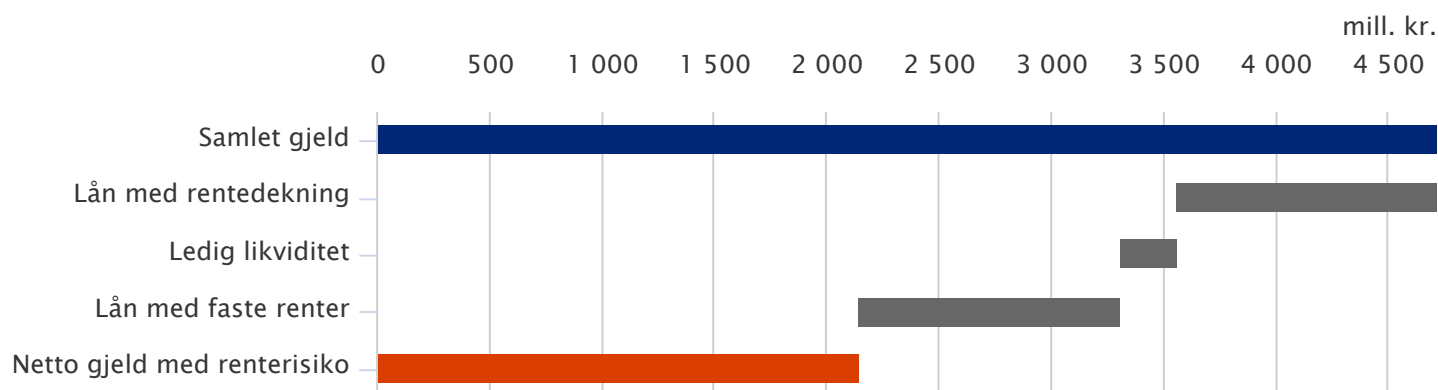

Molde kommune 3. tertial 2021

Rapporten ble ferdigstilt 24. mars 2022

1 Hovedoversikt	1
1.1 Netto gjeld med renterisiko	1
1.2 Nøkkeltall	1
1.3 Oppsummering	1
2 Krav i finansreglement og faktisk forvaltning	2
2.1 Kortsiktig aktiva	2
2.2 Langsiktig aktiva	2
2.3 Passiva	2
2.4 Kommentar	2
3 Kortsiktig finansiell aktiva	3
3.1 Likvidetsprognoser	3
3.2 Plassering av kortsiktig likviditet	3
3.3 Renter på kortsiktig likviditet	3
3.4 Kommentar	3
3.5 Sammensetning av kortsiktig likviditet	4
3.6 Kommentar	4
4 Langsiktig finansiell aktiva	5
4.1 Markedsverdi	5
4.2 Avkastning	5
4.3 Sammensetning	5
4.4 Kommentar	5
5 Gjeld	6
5.1 Samlet gjeld	6
5.2 Største lån i pst. av samlet gjeld	6
5.3 Lånekilder	6
5.4 Kommentar	6
5.5 Sammensetning av gjeld	7
5.6 Kommentar	7
6 Nedbetaling av gjeld	8
6.1 Løpetid på lån	8
6.2 Lån som må refinansieres innen 1 år	8
6.3 Avdrag på lån	8
7 Finansiell risiko	9
7.1 Nøkkeltall	9
7.2 Stresstest (1 pst. renteøkning)	9
7.3 Andel faste renter	9
7.4 Løpetid på faste renter	10
7.5 Årlige rentekostnader	10
7.6 Netto gjeld per innbygger	10
8 Renter	11
8.1 Egne rentebetingelser	11
8.2 Markedsrenter	11
8.3 Historisk renteutvikling	11
8.4 Den norske rentekurven	11
8.5 Kommentar	11
9 Vedlegg	12
9.1 Eksisterende lån	12
9.2 Rentebytteavtaler	13
9.3 Om finansrapporten	14
9.4 Ordliste	14
9.5 Disclaimer	17

1 Hovedoversikt

1.1 Netto gjeld med renterisiko

	31.12.2021	31.12.2020	Endring
Samlet gjeld	4 714	4 525	189
- Lån med rentedekning	1 159	1 077	82
- Ledig likviditet	252	287	-35
- Lån med faste renter	1 166	873	293
= Netto gjeld med renterisiko	2 137	2 288	-151

1.2 Nøkkeltall

	31.12.2021	31.12.2020	Endring
Stresstest av "Netto gjeld med renterisiko" (1 pst.)	21,4	22,9	-1,5
Lengde på faste renter	6 år, 4 mnd	3 år, 9 mnd	2 år, 7 mnd
Løpetid på lån	7 år, 3 mnd	6 år, 7 mnd	9 mnd
Lån som må refinansieres innen 12 måneder	860	815	45
Langsiktige aktiva	312	224	88

1.3 Oppsummering

Diagrammet viser Molde kommunes samlede lånegjeld, fratrukket ledig likviditet og lån med faste renter eller rentedekning. Det viser dermed hvor mye av kommunens lån som det er knyttet renterisiko til.

De samme tallene er gjengitt i tabell 1.1. Kommunen har en total lånegjeld på 4,7 mrd. kroner. Av dette er nesten 1,2 mrd. kroner rentesikret gjennom gjeld knyttet til startlån, selvkostområder og lån til investeringer som gir rentekompensasjon (jf. punkt 5.6). Videre har kommunen 252 mill. kroner i ledig likviditet stående i bank. Til slutt er nesten 1,2 mill. kroner lån med fastrente. Av den totale gjelden er det da 2,1 mrd. kroner som innehar renterisiko. Stresstesten viser at dersom renten per år øker med 1 prosent, vil dette medføre en økt netto renteutgift på 21,4 mill. kroner.

Alle tall er konserntall. Det vil si tall for Molde kommune og de tre kommunale foretakene.

2 Krav i finansreglement og faktisk forvaltning

2.1 Kortsiktig aktiva

	Ja	Nei
Det er vedtatt rammer for forvaltningen	✓	
Forvaltning av ledig likviditet er i henhold til finansreglementet	✓	

2.2 Langsiktig aktiva

	Ja	Nei
Kommunen har langsiktige finansielle aktiva	✓	
Det er vedtatt rammer for forvaltningen	✓	
Det utarbeides egen rapport	✓	
Forvaltningen er i henhold til finansreglement	✓	

2.3 Passiva

	Finansreglement			Faktisk forvaltning	
	Krav	Min	Maks	31.12.2021	31.12.2020
Største lån i prosent av samlet gjeld	✓		25,0 %	10,6 %	9,9 %
Lån med faste renter som andel av kommunens samlede gjeld				24,7 %	19,3 %
Lån med faste renter som andel av kommunens gjeld som belaster kommunekassen				33,6 %	26,6 %
Netto gjeld med renterisiko som andel av kommunens samlede gjeld				45,3 %	50,6 %
Løpetid på faste renter	✓	0	5,0	6 år, 4 mnd	3 år, 9 mnd
Andelen av samlet gjeld som må refinansieres innen 1 år				18,2 %	18,0 %
Renter og avdrag som andel av kommunens frie inntekter				10,5 %	126,8 %

2.4 Kommentar

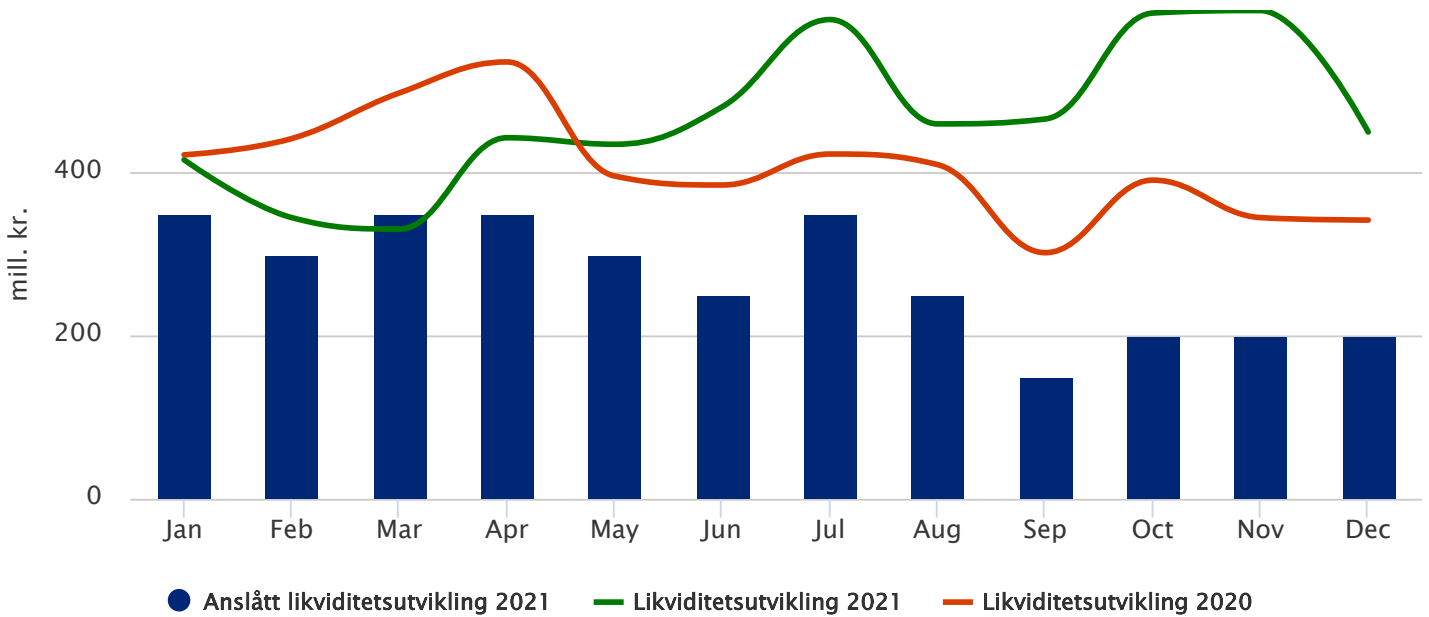
Finansreglement ble revidert 11. februar 2021. I revideringen kom det inn to nye krav med hensikt å redusere refinansieringsrisikoen. Ett lån kan ikke utgjøre mer en 25 prosent av samlet gjeld og ikke mer en 40 prosent av samlet gjeld kan refinansieres innen neste 12 måneder. Oversikten viser at gjeldsforvaltningen er godt innenfor disse to kravene. De neste 12 måneder vil 18,2 prosent komme til refinansiering og det største enkeltlånet er på 10,6 prosent av samlet gjeld. Begge er økt litt siden utgangen av 2020.

Videre er andelen med fastrente økt, andel med renterisiko er redusert og lengden på rentebindingen er økt. Det skyldes at det ble tatt opp to fastrentelån i 2021.

Dagens forvaltning er i henhold til finansreglementet.

3 Kortsiktig finansiell aktiva

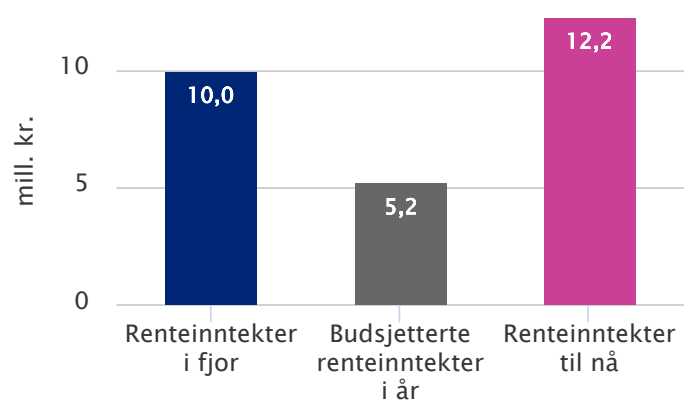
3.1 Likviditetsprognoser

3.2 Plassering av kortsiktig likviditet

	31.12.2021	31.12.2020	Endring
Hovedbank	251,5	286,5	-35,0
Andre banker	0	0	0
Rentepapirer	0	0	0
Aksjer	0	0	0
Annet	0	0	0
Sum	251,5	286,5	-35,0

3.3 Renter på kortsiktig likviditet

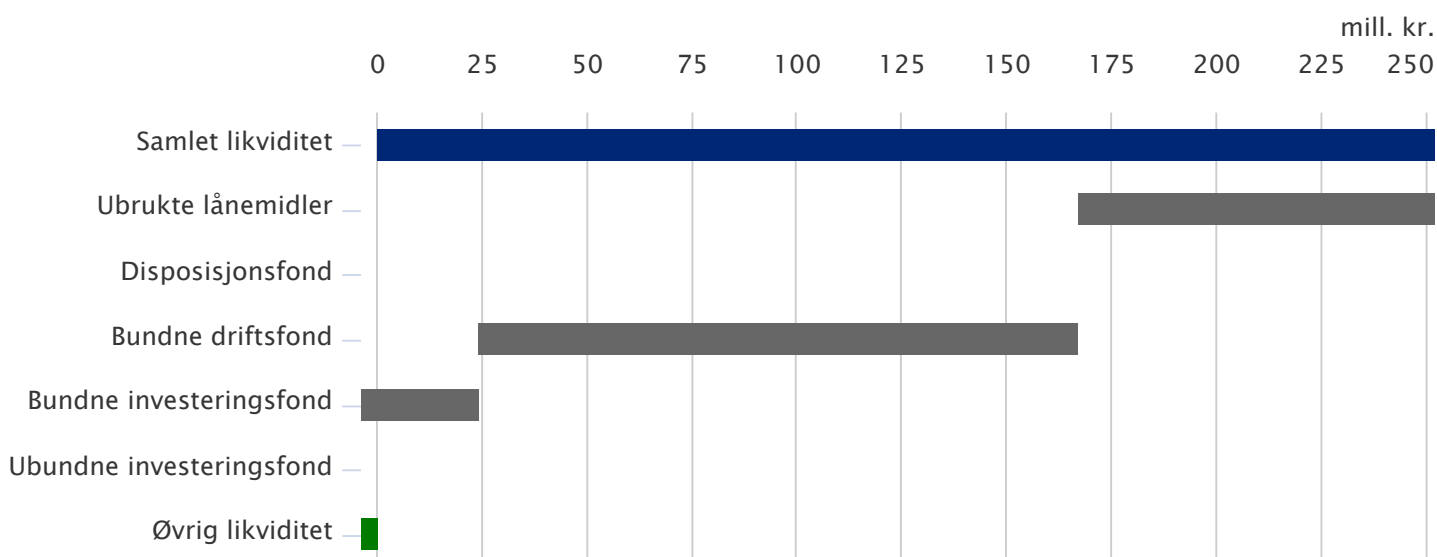
3.4 Kommentar

Figur 3.1 viser likviditet for konsernet i 2020 og 2021. Likviditeten var god i 2021. Noe av likviditeten er plassert som langsiktig aktiva, resten er ledig likviditet og vises i tabell 3.2. Forsinket fakturering av pensjonspremie for 2021 gjorde at likviditeten var bedre enn den skulle gjennom 2021. På slutten av året ble det innbetalt ubrukte lån som reduserte likviditeten.

Tabell 3.2 viser ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål. Det er penger som skal være tilgjengelig til å dekke kommunens betalingsforpliktelser etter hvert som de forfaller, innenfor en kort og mellomlang tidshorisont. Disse midlene skal forvaltes med lav finansiell risiko og høy likviditet. I all hovedsak består ledig likviditet av ubrukte lånemidler og bundne fond.

Figur 3.3 viser renteinntekter to siste år og budsjetterte renteinntekter i 2021. Renteinntekter ble klart bedre enn budsjettert grunnet bedre likviditet enn forutsatt og mer renteinntekter på utlån (startlån).

3.5 Sammensetning av kortsiktig likviditet

	31.12.2021	31.12.2020	Endring
Ledig likviditet	252	287	-35
- Ubrukte lånemidler	85	165	-80
- Disposisjonsfond	0	0	0
- Bundne driftsfond	143	91	52
- Bundne investeringsfond	28	16	12
- Ubundne investeringsfond	0	0	0
= Øvrig likviditet	-4	15	-19

3.6 Kommentar

Denne oversikten viser sammensetningen av ledig likviditet som inngår i kortsiktig aktiva.

Ubrukte lånemidler er på 85 mill. Kommunen skal i utgangspunktet ikke ha ubrukte lånemidler og årets låneopptak vil bli redusert i takt med ubrukte lånemidler. Ubrukte lånemidler ble redusert før nyttår gjennom innbetaling av ekstra avdrag.

Bundne driftsfond og investeringsfond er på til sammen 171 mill. Dette er penger som står i bank på kort sikt og som er bundet til bestemte formål. Øvrig likviditet er minus 8 mill. kroner. Akkumulert premieavvik er den posten som tærer klart mest på likviditeten til kommunen. Netto premieavvik var på 272 mill. ved utgangen av 2021.

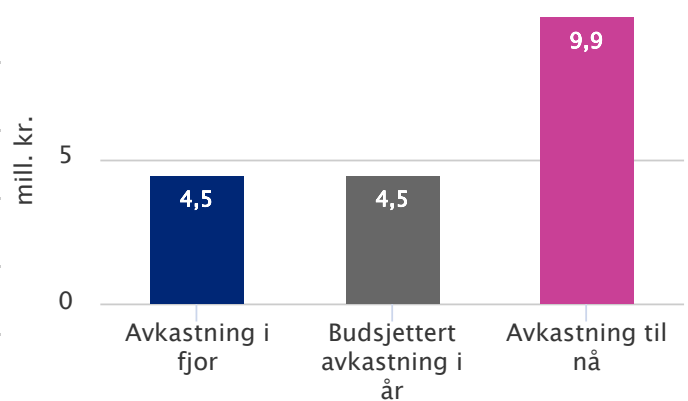
Disposisjonsfond og ubundet investeringsfond er ikke med i ledig likviditet og andre midler beregnet til driftsformål, siden dette defineres som langsiktige finansielle aktiva i henhold til finansreglementet. Av kommunens disposisjonsfond skal 50 prosent likevel forvaltes som kortsiktig likviditet. Det forutsetter at fondene ikke er disponert til andre formål.

4 Langsiktig finansiell aktiva

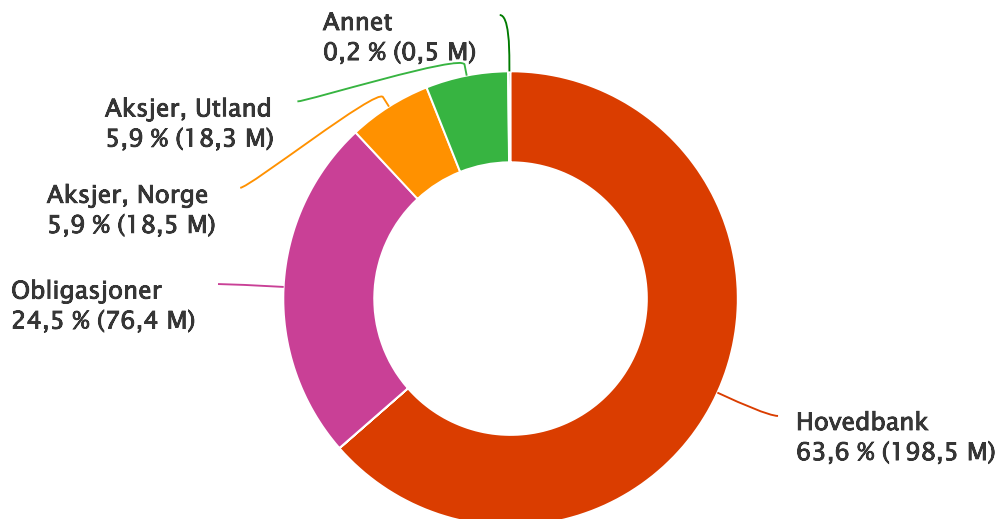
4.1 Markedsverdi

	31.12.2021	31.12.2020	Endring
Bank	199	121	78
Pengemarkedet	0	0	0
Obligasjonsmarked	76	71	5
Aksjer	37	32	5
Annet	0	0	0
Sum	312	224	88

4.2 Avkastning

4.3 Sammensetning

4.4 Kommentar

Molde kommunes langsiktige finansielle aktiva er definert som kommunens midler avsatt til disposisjonsfond og ubundet investeringsfond. Kommunen har ved utgangen av 2021 et disposisjonsfond på 233,4 mill. Videre var det et ubundet investeringsfond på 73,5 mill. Samlet gir dette langsiktige finansielle aktiva på 312,2 mill. ved utgangen av 2021.

199 mill. er plassert i bank. Resterende beløp på 113 mill. er forvaltet eksternt av Pareto Asset Management AS. Disse er fordelt mellom aksjer og obligasjoner. Avkastningen på disse plasseringene ble 9,9 mill. i 2021. Størst bidrag har kommet fra aksjemarkedet.

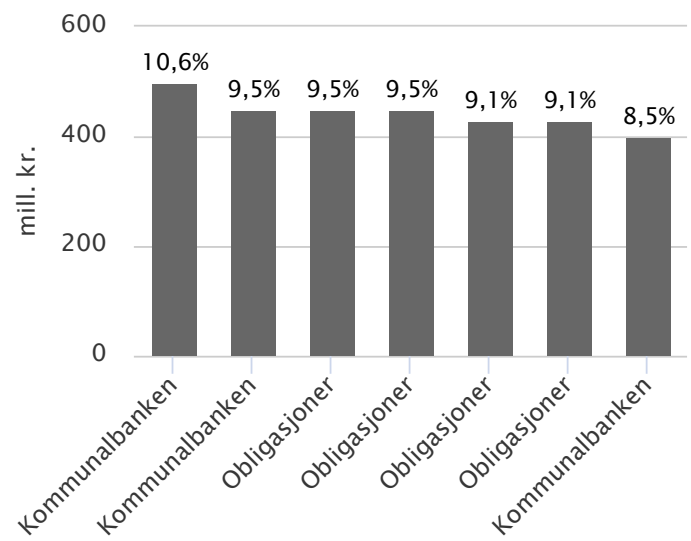
Stresstest på de langsiktige aktivaene som forvaltes eksternt, hvor det legges til grunn 1,0 prosent renteøkning og 25,0 prosent verdifall på aksjer, viser et inntektstap på 10,7 mill. kroner. Legger vi til de 199 mill. kronene stående i bank, viser stresstesten et tap på 8,7 mill. kroner.

5 Gjeld

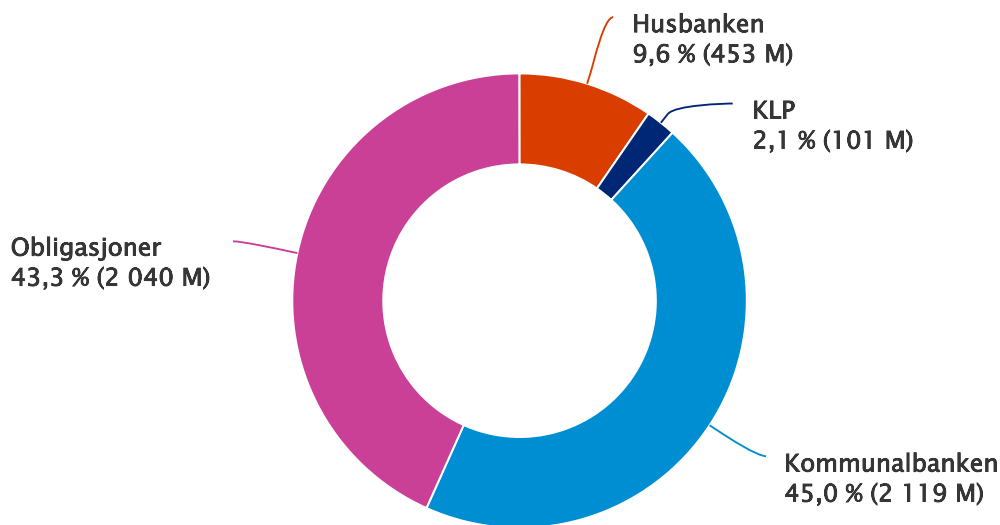
5.1 Samlet gjeld

	31.12.2021	31.12.2020	Endring
Husbanken	453	365	88
KLP	101	198	-97
Banklån	0	114	-114
Kommunalbanken	2 119	1 807	312
Sertifikater	0	0	0
Obligasjoner	2 040	2 040	0
Andre	0	0	0
Sum	4 713	4 524	189

5.2 Største lån i pst. av samlet gjeld

5.3 Lånekilder

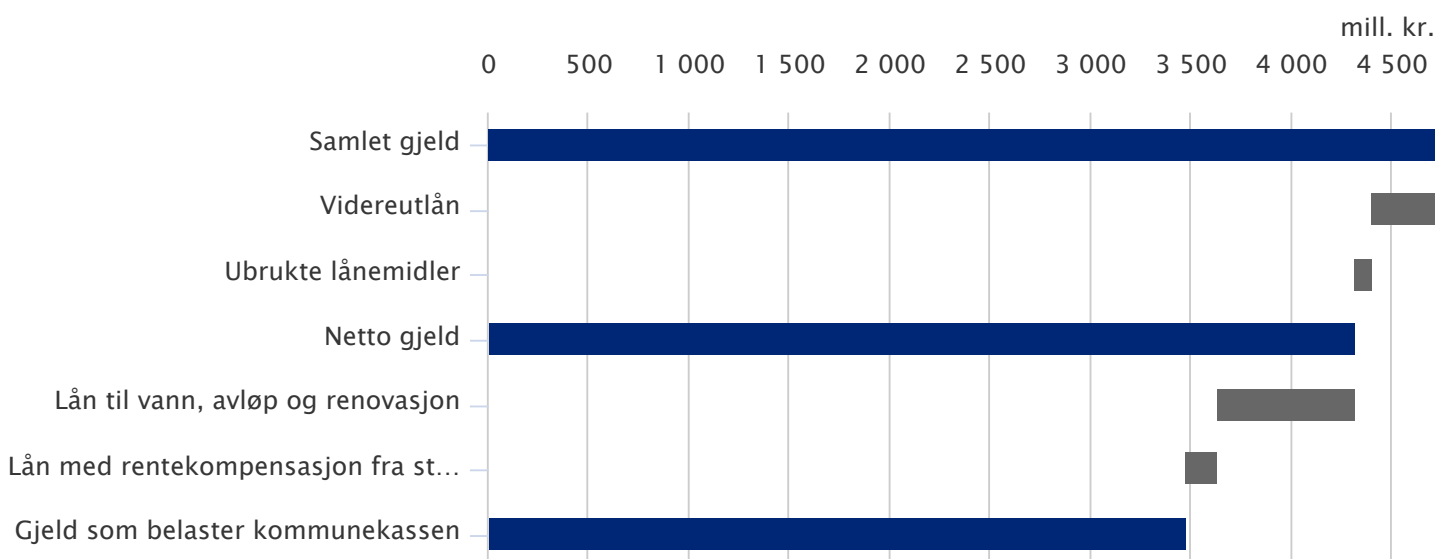
5.4 Kommentar

Samlet lånegjeld er på 4 714 mill. kroner. Kommunens største långiver er Kommunalbanken med 2,1 mrd. Det er nesten tatt opp like mye gjennom obligasjonslån. Kommunalbanken har vunnet de fleste konkurranser de siste årene.

Kommunen har også en rekke mindre startlån i Husbanken. I denne rapporteringen er alle startlånene i Husbanken, samlet på 320 mill. kroner, slått sammen og definert som et lån med flytende rente. I tillegg har Molde eiendom KF lån i Husbanken knyttet til utleieboliger på 133 mill. kroner.

Molde kommune har som mål å ha en låneportefølje som består av færrest mulig lån. Det er flere lån som har blitt slått sammen som følge av dette. Videre må dette balanseres mot refinansieringsrisikoen. Det er derfor viktig at enkeltlån ikke utgjør en for stor andel av låneporteføljen og at refinansieringsbehovet på kort sikt ikke er for stort.

5.5 Sammensetning av gjeld

	31.12.2021	31.12.2020	Endring
Samlet gjeld	4 714	4 525	189
- Videreutlån	316	230	86
- Ubrukte lånemidler	85	165	-80
= Netto gjeld	4 313	4 130	183
- Lån til vann, avløp og renovasjon	684	671	13
- Lån med rentekompensasjon fra staten	159	177	-18
= Gjeld som belaster kommunekassen	3 469	3 283	186

5.6 Kommentar

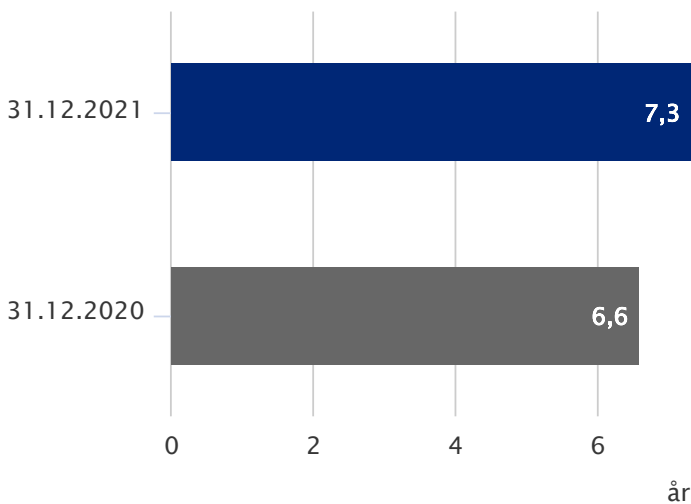
Diagrammet viser hvordan gjeldsporteføljen er sammensatt. Molde kommune har ved utgangen av 2021 en samlet lånegjeld på 4,7 mrd. kroner. Av disse knytter 316 mill. seg til videreutlån, som her er definert som startlån og andre videreutlån i Molde kommune. Denne gjelden blir tilbakebetalt i form av renter og avdrag fra lånemottaker. Videre har kommunen 85 mill. kroner i ubrukte lånemidler. Trekker man ut videreutlån og ubrukte lånemidler, sitter kommunen igjen med en nettogjeld på 4,3 mrd. kroner.

Lån knyttet til VAR-formål (selvkostområdene vann, avløp, renovasjon og slam som her er definert som investeringer i Molde vann og avløp KF) utgjør 684 mill. kroner. Finansutgifter på lån knyttet til finansiering av selvkostområdet blir betalt / er sikret gjennom gebyr fra abonnentene.

Kommunen mottar også rentekompensasjon på enkelte av investeringene i helsebygg, kirker og skole- og svømmeanlegg. I 2021 fikk kommunen rentekompensasjon fra staten på lån tilsvarende 159 mill. kroner. Gjeld som belaster kommunekassen blir etter dette på knappe 3,5 mrd. kroner. En økning på 186 mill. kroner siden utgangen av 2020.

6 Nedbetaling av gjeld

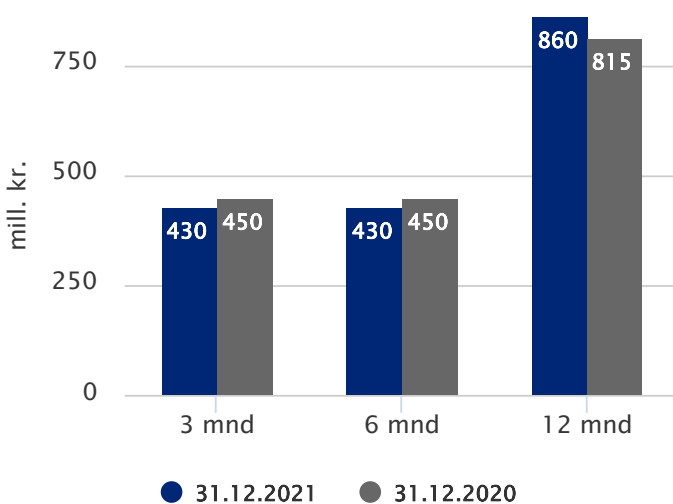
6.1 Løpetid på lån

Kommentar

Molde kommune har en vektet løpetid (tid til forfall) på 7,3 år på den totale låneporteføljen. Utviklingen viser en økning i løpetid. Det skyldes refinansieringer i 2021 med litt lengre løpetid, samt ett nytt, langsiktig grønt lån i Kommunalbanken.

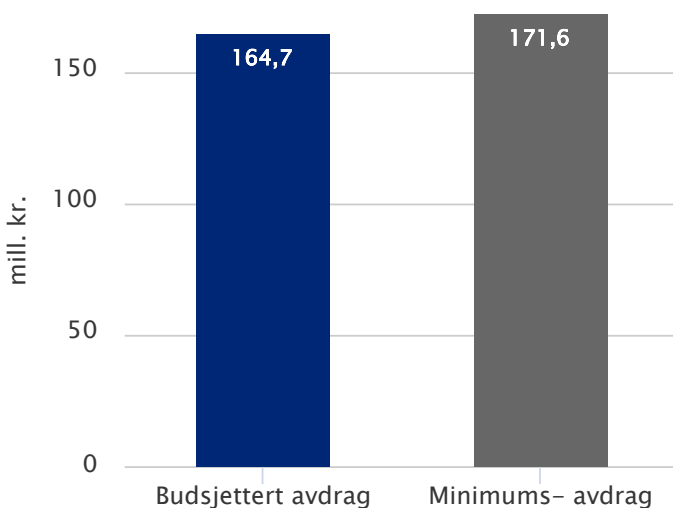
6.2 Lån som må refinansieres innen 1 år

Kommentar

Figuren viser hvor stort volum av gjeldsporteføljen som må refinansieres i løpet av de neste 3, 6 og 12 månedene. Innen de neste 3 månedene må Molde kommune refinansiere lån på 430 mill. kroner. Innen de neste 12 månedene må Molde kommune refinansiere 860 mill. kroner.

6.3 Avdrag på lån

Kommentar

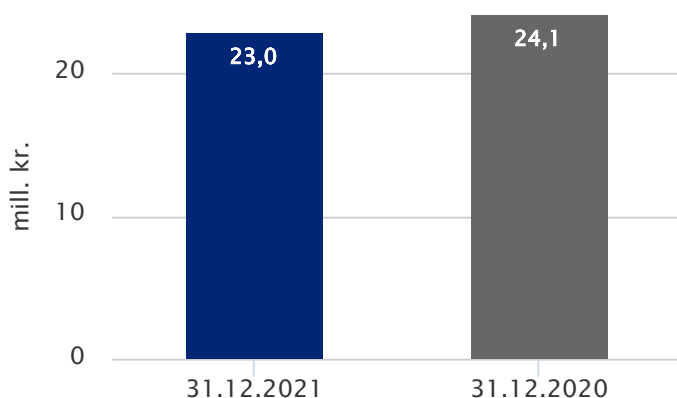
For 2021 var det budsjettert med et minimumsavdrag på 164,7 mill. kroner for konsernet. Faktisk minimumsavdrag ble på 171,6 mill. kroner. Dette fordeler seg mellom Molde kommune, Molde eiendom KF, Molde vann og avløp KF og Molde havnevesen KF.

7 Finansiell risiko

7.1 Nøkkeltall

Renterisiko	31.12.2021	31.12.2020	Endring
Stresstest av gjeld som belaster kommunekassen, 1 pst.	23,0	24,1	-1,1
Andel faste renter av lån som belaster kommunekassen	33,6 %	26,6 %	7,0 p.
Løpetid på faste renter	6 år, 4 mnd	3 år, 9 mnd	2 år, 7 mnd
Anslag på årlig rentekostnad	46,2	62,9	-16,7
Budsjettert årlig rentekostnad	47,7	72,0	-24,3
Likviditetsrisiko			
Lån som må refinansieres innen 12 måneder	860	815	45
Løpetid på lån	7 år, 3 mnd	6 år, 7 mnd	9 mnd
Gjeld			
Netto gjeld	4 313	4 130	183
Netto gjeld per innbygger (tusen kroner)	135	130	5

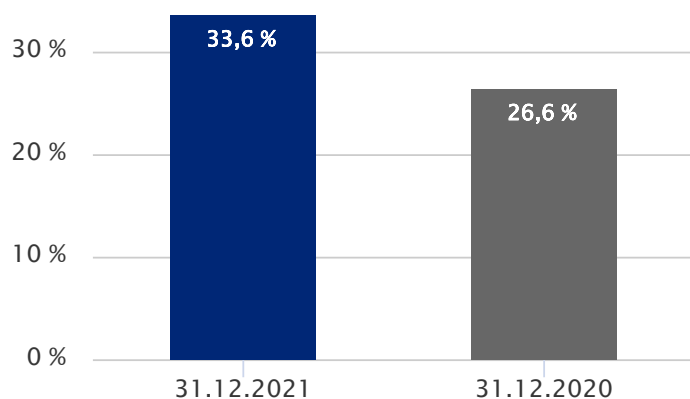
7.2 Stresstest (1 pst. renteøkning)

Kommentar

Stresstesten viser at renteutgiftene knyttet til lånegjelda vil øke med 23,0 mill. kroner dersom renten går opp med 1,0 prosent. Sammenlignet med året før er beløpet redusert med 1,1 mill. kroner. Det skyldes en større andel faste renter, jf. figuren under.

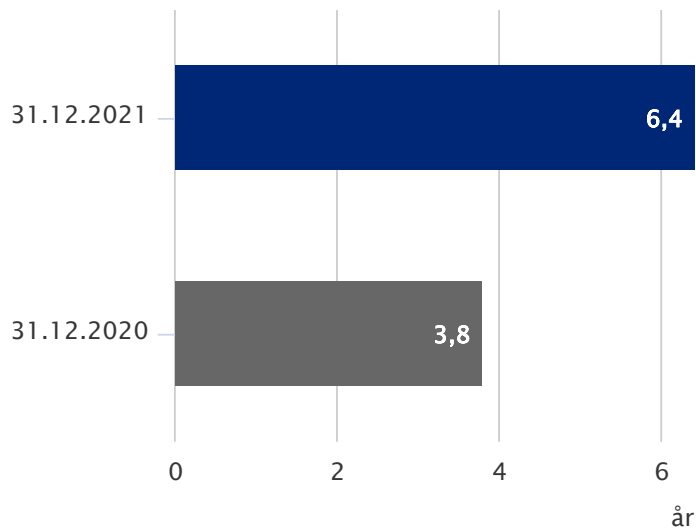
7.3 Andel faste renter

Kommentar

Per utgangen av 2021 har Molde kommune fastrente på 33,6 prosent av gjelden som belaster kommunekassen. Økningen fra i fjor var 7 prosent og skyldes nytt fastrentelån.

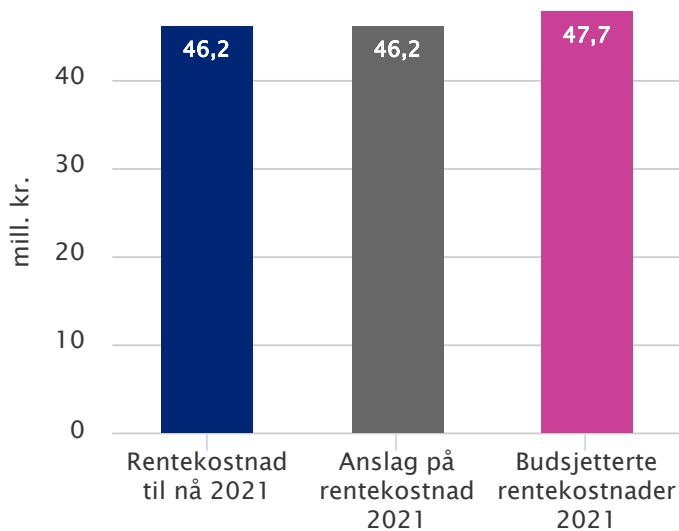
7.4 Løpetid på faste renter

Kommentar

Lengde på faste renter er på 6,4 år. Denne har økt i fjor i tråd med nye fastrenteavtale og utløp av én rentebytteavtale i 2021 som trakk ned lengden i 2020.

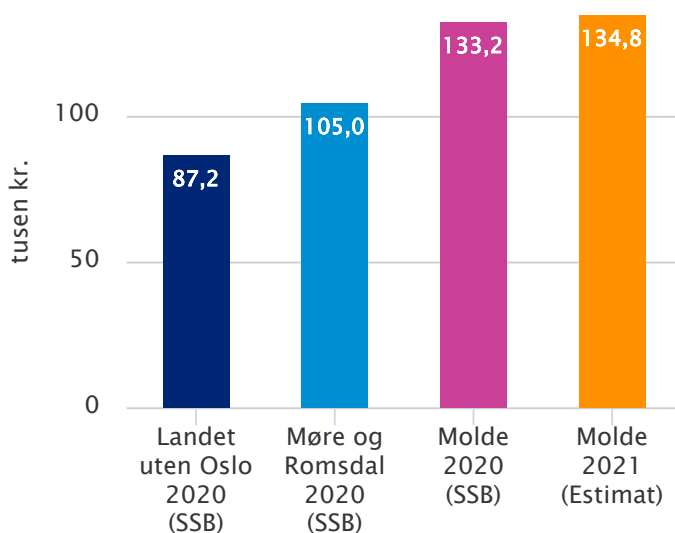
7.5 Årlige rentekostnader

Kommentar

Renteutgiftene i 2021 ble på 46,2 mill. kroner. Dette var litt lavere enn budsjettert samlet for konsernet.

7.6 Netto gjeld per innbygger

Kommentar

Netto lånegjeld per innbygger er vesentlig høyere i Molde kommune enn gjennomsnittet i Møre og Romsdal og landet uten Oslo.

8 Renter

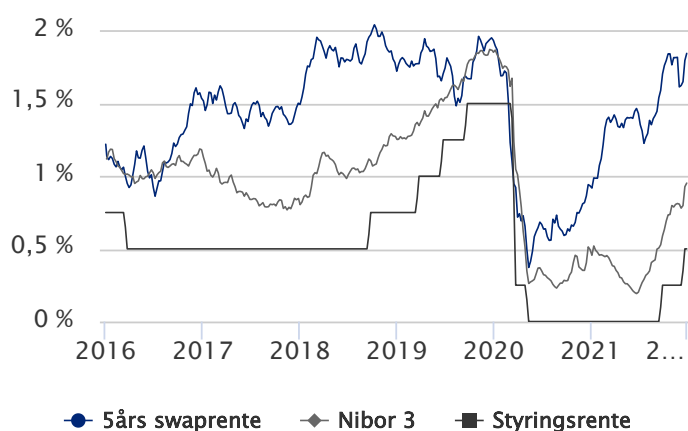
8.1 Egne rentebetingelser

	31.12.2021	31.12.2020	Endring
Flytende lån	1,23 %	0,90 %	33 p.
Fastrentelån	1,89 %	1,85 %	4 p.
Rentebytteavtaler	1,60 %	2,21 %	-61 p.
Gjennomsnittlig rente	1,38 %	1,15 %	23 p.

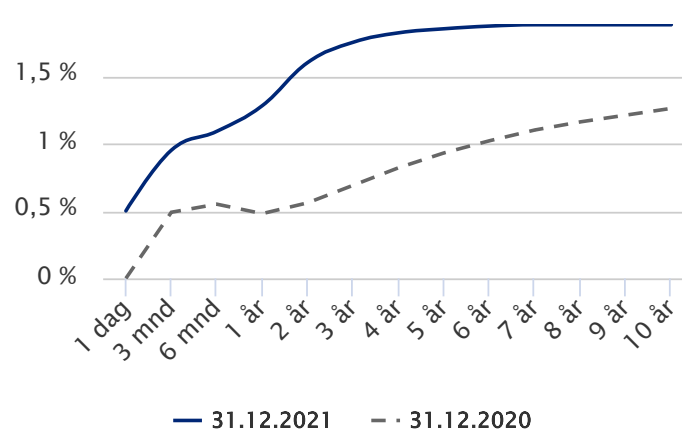
8.2 Markedsrenter

	31.12.2021	31.12.2020	Endring
Norges Banks styringsrente	0,50 %	0 %	50 %
3 mnd. Nibor	0,95 %	0,49 %	46 %
5 års swaprente	1,85 %	0,93 %	92 %
10 års swaprente	1,88 %	1,26 %	62 %

8.3 Historisk renteutvikling

8.4 Den norske rentekurven

8.5 Kommentar

Egne rentebetingelser er dyrere for kommune ved utgangen av 2021 sammenlignet med utgangen av 2020. Styringsrenten til Norges Bank var på 0,0 % fra mai 2020 til september 2021. Den økte både i september og desember i 2021 med 0,25 %, slik at den var på 0,5 % ved årets utløp. 3 måneders Nibor har stort sett fulgt styringsrenten, men pandemien har gitt en periode med økt usikkerhet og dermed noe mer variasjon. 3 måneders Nibor ble redusert første halvår, før den økte andre halvår i 2021.

Swaprenten (fastrente) på 5 år er på nivå med det den var før pandemien. Avstanden til Nibor og styringsrenten har økt siden sommeren 2020 og betyr at markedet forventer at rentene skal økes framover.

Den norske rentekurven har økt en god del det siste året. Rundt årsskiftet var det forventning om at renten skulle økes til våren og ytterligere to ganger i 2022. Etter dette har viser inflasjonen seg å være høyere enn forventet og krigen i Ukraina har også gitt usikkerhet om tilgang av enkelte varer. Forventningene om økte renter har derfor forsterket seg ytterligere inn i 2022.

9 Vedlegg

9.1 Eksisterende lån

Nr	Lånegiver	Hovedstol	RenteType	Rente	Rentebinding	Løpetid lån
1	Kommunalbanken 20210209 grønt lån	177 428 572	NIBOR 3M	1,350 %	1 mnd 15 d	34 år, 5 mnd
2	Kommunalbanken_20210063	450 000 000	NIBOR 3M	1,210 %	1 mnd 15 d	4 år, 2 mnd
3	Kommunalbanken_202110315	500 000 000	Fast	1,920 %	9 år, 8 mnd	9 år, 8 mnd
4	Husbanken_14633757	1 381 650	Fast	2,879 %	1 mnd 2 d	30 år, 1 mnd
5	Husbanken_14634048	1 189 988	Fast	2,485 %	10 år, 7 mnd	20 år, 7 mnd
6	Obligasjoner_NO0010819659	430 000 000	NIBOR 3M	1,234 %	1 mnd 15 d	2 mnd 15 d
7	Obligasjoner_NO0010819667	430 000 000	NIBOR 3M	1,269 %	1 mnd 15 d	8 mnd 24 d
8	Kommunalbanken_20200373	400 000 000	NIBOR 3M	1,325 %	1 mnd 15 d	3 år, 8 mnd
9	Kommunalbanken_20200308	291 895 689	NIBOR 3M	1,385 %	1 mnd 15 d	4 år, 5 mnd
10	Husbanken_11539054	29 755 974	p.t.	0,729 %	14 d	22 år, 9 mnd
11	Husbanken_14634110	4 851 000	Fast	2,485 %	7 mnd 3 d	20 år, 7 mnd
12	Husbanken_14631757	3 720 000	Fast	2,386 %	10 år, 8 mnd	30 år, 7 mnd
13	Husbanken_14624328	2 151 989	p.t.	0,729 %	14 d	23 år
14	Husbanken_11533444	40 639 438	p.t.	0,729 %	14 d	26 år, 4 mnd
15	Husbanken_11542171	37 800 955	p.t.	0,729 %	14 d	25 år, 3 mnd
16	KLP_8317.56.43136	58 900 000	p.t.	0,900 %	14 d	37 år, 9 mnd
17	KLP_8317.55.88658	42 519 772	p.t.	1,300 %	14 d	10 år, 4 mnd
18	Husbanken_Startlån	320 196 392	p.t.	0,729 %	14 d	27 år, 6 mnd
19	Husbanken_14634108	2 762 888	Fast	2,485 %	10 år, 7 mnd	20 år, 7 mnd
20	Husbanken_14634109	3 765 994	Fast	2,485 %	10 år, 7 mnd	20 år, 7 mnd
21	Husbanken_14634111	4 805 494	Fast	2,485 %	10 år, 7 mnd	20 år, 7 mnd
22	Kommunalbanken_20180362	300 000 000	NIBOR 6M	1,365 %	3 mnd	1 år, 8 mnd
23	Obligasjoner_NO0010847171	450 000 000	NIBOR 3M	1,355 %	1 mnd 15 d	2 år, 2 mnd
24	Obligasjoner_NO0010863897	280 000 000	NIBOR 3M	1,251 %	1 mnd 15 d	2 år, 8 mnd
25	Obligasjoner_NO0010877178	450 000 000	Fast	1,820 %	3 år, 2 mnd	3 år, 2 mnd
		4 713 765 795		1,362 %	1 år, 5 mnd	7 år, 3 mnd

9.2 Rentebytteavtaler

Nr	Kontraksnummer	Hovedstol	Fastrente	Start dato	Gjenstående løpetid
1	2016102606283	200 000 000	1,60 %	28.10.2016	4 år, 8 mnd
		200 000 000	1,60 %		4 år, 8 mnd

9.3 Om finansrapporten

Finansrapporten er utformet etter § 8 i Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning og gir en beskrivelse av følgende forhold:

- Kommunens finansielle risiko
- Hvordan aktiva og passiva er sammensatt
- Markedsverdi for aktiva, både samlet og for hver gruppe av aktiva
- Verdi for passiva og verdi av lån som forfaller og må refinansieres innen 12 måneder
- Vesentlige markedsendringer
- Endringer i kommunens finansielle risiko
- Aktuelle markedsrenter og kommunens egne rentebetingelser
- Avvik mellom kravene i finansreglementet og den faktiske forvaltningen

9.4 Ordliste

Begrep	Definisjon
Anslag på årlig rentekostnad	Er et oppdatert anslag på kommunens rentekostnad for samlet gjeld. Estimater består av påløpte rentekostnader frem til rapporteringstidspunktet og estimerte rentekostnad for gjenstående måneder av året for samlet gjeld.
Avdrag på lån	Kommuneloven stiller krav til avdragsnivå på investeringer. Rapporten viser kommunens budsjetterte avdrag inneværende år og kommunens lovpålagte minimumsavdrag.
Avkastning, langsiktig aktiva	Er et oppdatert anslag på kommunens avkastning på langsiktig aktiva. Avkastningen er summen av renteinntekter, verdistigning på aksjer og utbytte. Kommunens langsiktige aktiva skal være definert i finansreglement. Se også renter på kortsiktig likviditet.
Avkastning til nå	Avkastning på kommunens langsiktige aktiva på rapporteringstidspunktet. Se avkastning, langsiktig aktiva.
Budsjettert avkastning	Er budsjettert avkastning på kommunens langsiktige aktiva. Budsjetterte avkastning i år er det som er lagt til grunn i årets budsjett. Se avkastning langsiktig aktiva.
Budsjetterte renteinntekter i år	Er budsjetterte renteinntekter på kommunens kortsiktig aktiva. Dvs. renteinntekter på aktiva som ikke er vedtatt som langsiktig aktiva.
Bundne driftsfond	Avsetninger som kommunestyret ikke kan disponere fritt. Midler på bundne driftsfond er som regel ubrukte tilskudd til bestemte formål.
Bundne investeringsfond	Avsetninger som kommunestyret ikke kan disponere fritt. Midler på bundne investeringsfond er knyttet bestemte fremtidig investering som ikke kan omdisponeres til andre formål.
Disposisjonsfond	Avsetninger som kommunestyret kan disponere fritt. Midler på disposisjonsfond stammer fra tidligere års overskudd og er ment som en buffer mot uforutsette kostnader eller inntektssvikt. Midler som er vedtatt forvaltet som langsiktig aktiva er ikke en del av kommunens ledige likviditet.
Egne rentebetingelser	Rentebetingelser på kommunens gjeld vektet ut fra lånets størrelse
- Flytende lån	- Viser gjennomsnittlig rente p.a. på lån med flytende rente
- Fastrentelån	- Viser gjennomsnittlig rente p.a. på lån med fast rente
- Rentebytteavtaler	- Viser gjennomsnittlig rente p.a. på rentebytteavtaler
- Gjennomsnittsrente	- Viser kommunens gjennomsnittlige rente p.a. som et veid gjennomsnitt av flytende lån, fastrentelån og rentebytteavtaler

Begrep	Definisjon
Fast rente	Gjelder rente med bindingstid. Beregningen tar utgangspunkt i rente på lån med rentebinding over 1 år og alle avtaler om rentesikring (uavhengig av gjenstående bindingstid). Lån med rentebinding under 1 år er definert som flytende rente. Se Flytende rente
Flytende rente	Renter på alle lån uten rentebinding eller lån med rentebinding der gjenstående løpetid er under ett år. Alle lån med p.t. betingelser og nibor-lån er definert som flytende rente. Ingen rentebytteavtaler er definert som flytende rente.
Frie inntekter	Frie inntekter er midler kommuner og fylkeskommuner fritt kan disponere uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regler. De frie inntektene består av skatteinntekter og rammetilskudd og utgjør om vel 75 pst. av kommunens samlede inntekter (inkl. momskompensasjon).
Gjeld som belaster kommunekassen	Er Samlet gjeld med fradrag for ubrukte låne og lån hvor renten finansieres av andre kilder enn kommunekassen.
Gjennomsnittlig rente	Gjennomsnittlig rente er beregnet som et veid gjennomsnitt av rentesatser på lån og rentesatser på finansielle instrumenter.
Gjenstående løpetid	Den tiden som står igjen før lånet skal være innfridd eller nedbetalt i henhold til låneavtalen.
Husbanken	Eid av den norske stat og tilbyr lån til kommuner og fylkeskommuner. Formålet er boligpolitisk. Kommunens lån i Husbanken er ofte knyttet til videre utlån av Startlån til førstegangsetablerere.
KLP	Norges største pensjonsselskap. Eid av kommuner, helseforetak og andre med offentlig tjenestepensjon i selskapet. Tilbyr lån til offentlig eid virksomhet og andre som utfører offentlige tjenester.
Kommunalbanken	Eid av den norske stat og tilbyr lån til kommuner og fylkeskommuner. Formålet er å sikre kommunesektoren stabil og rimelig finansiering.
Kredittmargin	Rentepåslag långiver har på markedsrentene.
Langsiktig aktiva	Kommunens langsiktige finansielle aktiva skal være angitt i kommunens finansreglement.
Ledig likviditet	All aktiva som kommunestyret ikke har definert som langsiktig aktiva
Lengde på faste renter	Gjennomsnittlig rentebinding på lån med faste renter og rentesikringsavtaler og sier noe om forutsigbarheten på kommunens faste renter. Rentebindingsperioden for hver enkelt avtale vektet i forhold til summen av alle fastrenteavtalene.
Likviditetsutvikling	Viser faktisk likviditetsutvikling og beste anslag på likviditet gjennom året.
Løpetid på lån	Angir nedbetalingstid på samlet gjeld. Nedbetalingstid er normalt i samsvar med investeringens levetid. I senere år er det blitt mer vanlig med kortere løpetid. Lånet må da refinansieres før investeringen er nedbetalt. Refinansieringsrisiko gjør at Kommunen derfor skal rapportere alle lån som må refinansieres innen de kommende 12 måneder.
Lån med rentedekning	Lån hvor rentekostnader er eksterntfinansiert: a) alle lån med rentekompensasjon fra staten b) alle startlån og andre lån kommunen har lånt ut videre c) alle lån knyttet til vann, avløp og renovasjon (VARF-området)

Begrep	Definisjon
Lån med rentekompensasjon fra staten	For å stimulere til rehabilitering og nybygg av skoler og svømmeanlegg, samt sikring og bevaring av kirkebygg mv. yter staten rentekompensasjon for påløpte kostnader til prosjektet. Ordningen med rentekompensasjon til skoler og svømmehaller ble avsluttet i 2016 og utfases over en 8 års periode.
Lån som belaster kommunekassen	Samlede lån fratrukket videre utlån, ubrukte lånemidler og lån finansiert gjennom kommunale avgifter (vann, avløp og renovasjon mv).
Lån som må refinansieres innen 12 måneder	Lån som forfaller og som må refinansieres innen 12 måneder. Er ofte avdragsfrie lån som inngår i en portefølje av lån med ulike løpetider.
Lån til vann, avløp og renovasjon	Lån til investeringer som finansieres over de kommunale avgiftene basert på selvkostprinsippet. Rentekostnader dekkes av brukerbetaling fra innbyggerne
Markedsrente	Generelt uttrykk for rentenivået med ulike løpetider i markedet.
- Norges Banks styringsrente	Fastsettes av Norges Bank og er renten som banker får på innskudd i Norges Bank over natten
- 3 mnd. Nibor	Norwegian Interbank Offered Rate. Renten norske banker betaler for å låne seg imellom.
- 5 års swaprente	Enkelt forklart er det prisen på en 5 års faste rente eksklusiv kreditmargin
- 10 års swaprente	Enkelt forklart er det prisen på en 10 års faste rente eksklusiv kreditmargin
Markedsverdi	Beløpet markedet er villig til å betale for et verdipapir
Minimumsavdrag	Kommuneloven stiller krav til laveste avdragsnivå på lån. Summen av alle lovpålagte avdrag utgjør kommunens årlige minimumsavdrag. Budsjettert avdrag må minst være på nivå med kommunens minimumsavdrag.
Netto gjeld	Kommunens samlede innlån fratrukket videre utlån og ubrukte lånemidler.
Netto gjeld pr. innbygger	Netto gjeld delt på antall innbyggere i kommunen.
Obligasjoner, aktiva	Plassering i et rentebærende verdipapir med løpetid over 1 år og avtalt årlig rente. Dette kan være enkeltstående obligasjoner eller plassering i et obligasjonsfond.
Obligasjoner, gjeld	Et lån kommunen tar opp ved å legge ut et rentebærende gjeldsbrev som noteres på Oslo børs. Obligasjoner er vanligvis et lån med fast rente som har løpetid på minst ett år.
Pengemarked, aktiva	Plassering i et rentebærende verdipapir med løpetid under 1 år. Dette kan være enkeltstående sertifikater eller plassering i et pengemarkedsfond.
Rentebinding	Avtalt bindingstid på renten.
Rentebytteavtaler	Avtale om fast rente uten at det er knyttet et lån til avtalen. Er et alternativ til lån med faste renter og er vanlig å knytte opp til lån med flytende rente. Rentebytteavtaler er et fleksibelt verktøy for å sikre at kommunens andel med faste renter er i tråd med kommunens finansreglement.
Samlet gjeld	Kommunens totale innlån, eksklusive eventuelle pensjonsforpliktelser.
Samlet likviditet	Den likviditeten som kommunen har til disposisjon
Sertifikater, gjeld	Lån som kommunen kan ta opp ved å legge ut et rentebærende gjeldsbrev notert på Oslo børs. Sertifikater er et kortsiktig avdragsfritt lån som har en løpetid fra 3 måneder til 12 måneder.

Begrep	Definisjon
Stresstest (1 pst)	Viser økonomiske konsekvenser ved en økning i rentenivået.
Stresstest av «Netto gjeld med renterisiko» (1 pst.)	Testen viser økning i netto rentekostnader hvis renten øker med 1 % p.a. Testen tar utgangspunkt i kommunens samlede gjeld fratrukket «lån med rentedekning», «kommunens ledig likviditet (penger på konto, men ikke langsiktig aktiva)» og «lån med faste renter».
Stresstest av gjeld som belaster kommunekassen	Testen viser økning av rentekostnad som belaster kommunekassen dersom renten øker med 1 % p.a. Testen tar utgangspunkt i gjeld som belaster kommunekassen korrigert for lån med faste renter.
Ubrukte lånemidler	Midler som står på bankkonto i påvente av en investering / forbruk.
Ubundne investeringsfond	Er avsetninger som kommunestyret kan disponere til investeringsformål. Midler på ubundne investeringsfond kan ikke disponeres til drift.
VARFS-formål	Lån til investeringer som finansieres over de kommunale avgiftene basert på selvkostprinsippet (vann, avløp, renovasjon, feiing og slam).
Vektet	Betyr at en tar hensyn til størrelsen på lånet (store lån teller mer enn små lån).
Vektet løpetid på lån	Uttrykk for gjennomsnittlig nedbetalingstid på låneporteføljen. Benevnes også som durasjon. Se definisjon Vektet.
Vektet rentebinding	Uttrykk for gjennomsnittlig bindingstid på renten og renteinstrumenter (rentebytteavtaler). Benevnes også som durasjon på rentebindingen. Se definisjon Vektet.
Videre utlån	Lån som kommunen har tatt opp for videre utlån til personer og virksomheter utenfor kommunen. Gjelder bl.a. startlån og lån til kommunale selskaper.
Øvrig likviditet	Gir et bilde av kommunens likviditet fratrukket fondsavsetninger og ubrukte lånemidler. Dersom Øvrig likviditet er negativ finansieres løpende betalingsforpliktelser av fondsavsetninger, ubrukte lånemidler, kassekreditt eller lån fra kommunens langsiktige aktiva.

9.5 Disclaimer

Finansrapporten er utarbeidet på bakgrunn av innrapporterte tall fra kommunen. SpareBank 1 gir derfor ingen garantier for at innholdet i rapporten er riktig. Det tas forbehold om at Finansrapporten kan inneholde tekniske unøyaktigheter eller feil. Rapporten kan inneholde mangler i forhold til forskriftens krav. SpareBank 1 fraskriver seg ethvert ansvar for eventuelle handlinger kommunen måtte foreta seg på bakgrunn av informasjon i Finansrapporten.